

Jaarverslag 2019

Stichting Casa de la Alegría

1. Inleiding

De stichting Casa de la Alegría werd geboren op 31 januari 2011. Oprichter Laurie IJerman trok zich het lot van kinderen en jongeren aan die in de Boliviaanse stad Cochabamba een verleden van geweld, misbruik en verwaarlozing kenden. Door middel van cursussen wil Casa de la Alegría de lokale jeugd een toekomstperspectief bieden en hen begeleiden naar een zelfredzaam leven.

Casa de la Alegría

De stichting heeft als doel kinderen te stimuleren en faciliteren om trots te worden. Er wordt met hen gewerkt aan onder andere assertiviteit, weerbaarheid en traumaverwerking. Thema's die worden behandeld zijn seksueel misbruik, het opbouwen van zelfvertrouwen en het ontwikkelen van talenten, met als doel de kinderen zowel emotioneel als financieel zelfredzaam te maken. Casa de la Alegría bestaat inmiddels bijna 9 jaar, en is uitgegroeid tot een ervaren stichting op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling.

De visie is om met en vanuit de behoeften en talenten van de jongeren te werken. Werken vanuit lokale kennis en wensen is cruciaal, alsmede het hebben van een duurzame aanpak. Dit realiseren we door te werken met lokale Boliviaanse docenten. Door lessen te geven waarin vanuit de huidige situatie van de jongeren gewerkt wordt aan sociaal-emotionele vaardigheden. Zo leren ze bekwaamheden die specifiek voor hen relevant zijn, en zowel nu, als ook tijdens hun verdere leven ingezet kunnen worden.

Dit jaarverslag over 2019 beschrijft hoe Casa de la Alegría er nu voorstaat. Er staat een globaal overzicht in van de resultaten van het afgelopen jaar. Ook wordt er gekeken naar de plannen voor de toekomst.

Globale ontwikkelingen in 2019

Nieuwe docenten

Na een intensieve sollicitatieprocedure zijn er in 2019 drie nieuwe Boliviaanse docenten aangenomen. De procedure is dit keer anders aangepakt. Kandidaten begonnen na een eerste gesprek met een oefenweek. Alle sollicitanten die doorgingen na dat eerste gesprek, hebben ochtenden of middagen (in twee groepen) geoefend. Hierbij werd op verschillende zaken gelet, zoals onder andere: ben je consequent naar de kinderen? De kandidaten hebben zelf ook therapie gekregen en kwamen zichzelf daarbij soms flink tegen. Als stichting konden we op deze manier beter beoordelen of de kandidaten het werk wel aankunnen. Deze baan dient immers niet licht genomen

te worden, maar vereist onder andere incasseringsvermogen, flexibiliteit en leervermogen van de docenten.

Daarnaast zijn de voorwaarden om bij Casa de la Alegría te werken aangescherpt. Er wordt onder andere geselecteerd op de bereidheid tot leren, het in staat zijn om ook het eigen persoonlijke proces aan te gaan en de potentie om vorderingen te maken en te blijven groeien.

Bij het schrijven van dit jaarverslag zijn de nieuwe docenten al enkele maanden bezig in hun proefperiode. Het gaat met alle docenten heel goed. Begin 2020 gaan ze verder met groepen observeren en langzamerhand gaan ze dan zelf oefeningen doen en groepen overnemen.

We zijn heel blij met onze docenten en deze nieuwe docentengroep. Naast Walter Daniel Casazola Dávila en Guelly Eugenia Quiñones Escobar (de oudgedienden) zijn dat sinds eind 2019 Cinthia Guzmán, Vivian B. Maldonado Maldonado en Lizeth Rosales Barrientos.

Het werken met kwetsbare doelgroepen vraagt expertise en continuïteit, daarom worden alle ervaringen gedocumenteerd. Er zijn twee naslagwerken voor trainers en docenten van Casa de la Alegría, één met doelstellingen en een tweede met oefeningen voor de cursussen in Cochabamba. De trainers en docenten vinden hierin informatie over de werkwijze, doelgroep en mogelijke trauma's. Ook beperkingen en handvatten voor interventies zijn hierin te raadplegen.

Meer vrijwilligers

Oprichter, coördinator en trainer van docenten van Casa de la Alegría, Laurie IJzerman, is in 2019 naar Nederland geweest om vrijwilligers te ontmoeten en fondsen te werven. Er zijn in Nederland nu meer enthousiaste vrijwilligers betrokken dan ooit. Meer redacteurs, vertalers en marketingmensen, en zelfs een videograaf. Zij helpen enorm om Casa de la Alegría goed voort te kunnen zetten en nog beter te maken, met nog meer impact.

Na jarenlang intensieve inzet heeft Miranda Knoeff in april 2019 afscheid genomen in Cochabamba. Er zijn naast Anne van der Velde, die de algemene coördinatie in Nederland doet, nu drie assistent-coördinatoren. Dat zijn: Samantha Addens (fondsenadministratie), Tessa Schlagwein (vertalers) en Agata Chromcewicz-Fluit (verspreiding promotiemateriaal Beyond South America in Nederland).

Veel steun en donaties

De inzet van de vrijwilligers voor fondsen en donaties is enorm. Zo was er een zangbenefiet, georganiseerd door Charo Duran, dat 1.500 euro heeft opbracht. In december is mede dankzij een kerstactie 4.500 euro gedoneerd en één fonds steunt Casa de la Alegría bij de aankoop van een stuk grond en de bouw van een nieuwe talenschool. Daar zijn we heel blij mee.

Talenschool Juntucha (sinds 2016) en bemiddelingsbureau Beyond South America (BSA) zijn twee dochterorganisaties van Casa de la Alegría. Inkomsten bij die organisaties dragen bij aan de financiële onafhankelijkheid van de stichting.

Ons streven is om zelfstandiger te worden en zo meer continuïteit te kunnen bieden, ofwel een duurzame aanpak. Begeleiding van deze kwetsbare doelgroep en de ontwikkeling van hun sociaal-emotionele vaardigheden vraagt immers om meer dan enkel een kortlopende cursus. Als we bij getraumatiseerde Boliviaanse kinderen nu veranderingen kunnen realiseren, dan plukt daar ook een volgende generatie de vruchten van. Een voordeel voor donateurs is dat de stichting de ANBI-status heeft (Algemeen Nut Beogende Instelling).

Meer marketing en communicatie

We zijn verder gegaan in het gebruik van sociale media voor de stichting en de beide dochterondernemingen. Voor Beyond South America zijn verscheidende blogs geschreven. De sociale media zijn ook actiever ingezet om voor Casa de la Alegría donaties te verkrijgen. Zo was er bijvoorbeeld een speciale kerstactie en er verschenen vier e-mailnieuwsbrieven voor de 'amigos' om hen meer te vertellen over de stichting en wat er gebeurt met hun donaties.

2. Stichting Casa de la Alegría

Casa de la Alegría is gevestigd in Nederland en in Cochabamba, Bolivia. Cochabamba is een van de grootste steden van Bolivia, vergelijkbaar in inwonertal met bijvoorbeeld Amsterdam. De stad ligt in het Andesgebergte op ongeveer 2.500 meter hoogte. Naast de mooie ligging van Cochabamba en de prachtige landschappen is er een minder fraaie kant aan de stad. De armoede is groot en vele kinderen worden er slachtoffer van mishandeling en agressie, seksueel misbruik, middelengebruik en algehele verwaarlozing. Ze krijgen vaak niet de kans echt kind te zijn omdat ze al vroeg moeten werken en bijdragen aan het gezinsinkomen. Het ontbreekt hen dan vaak aan opvoeding en aan sociaal-emotionele basisvaardigheden.

De kinderen hebben door alle negatieve ervaringen vaak weinig zelfvertrouwen en problemen met emoties. Dat is waar Casa de la Alegría hen wil helpen, zoals de stichting al sinds 2011 doet. Ook afgelopen jaar zijn kinderen en jongeren geholpen in een betere omgang met hun emoties naar zichzelf en naar leeftijdsgenoten en met het verkrijgen van een positiever zelfbeeld.

Zo'n 250 kinderen in de leeftijd van 7 tot en met 18 jaar hebben de cursussen van Casa de la Alegría gevolgd. Er zijn stappen gezet in traumaverwerking en talentontwikkeling. Er was in 2019 ook opnieuw veel aandacht voor goed contact en vertrouwen van de kinderen en jongeren met de docenten en trainers.

Verdieping en duurzaamheid

Casa de la Alegría maakt gebruik van diverse technieken. Er is vooral veel aandacht voor creatieve therapie zoals theater-, dans- en handvaardigheidslessen. Casa de la Alegría is in 2019 verder de diepte ingegaan. Later in dit verslag wordt duidelijk wat dit inhoudt.

Naast diepgang is ook duurzaamheid een kernwoord in de werkzaamheden van de stichting. De kinderen en jongeren leren vaardigheden die van blijvend (of duurzaam) nut zijn voor zichzelf en hun omgeving. Voor duurzaamheid en continuïteit van hulp van Casa de la Alegría is financiële hulp (fondsen en donaties) onontbeerlijk. De inkomsten van talenschool Juntucha en bemiddelingsbureau Beyond South America dragen hieraan bij.

Een fonds dat anoniem wil blijven, steunt Casa bij de aankoop van een stuk grond en de bouw van een nieuwe talenschool. De verwachting is dat de bouw, zodra alle voorbereidingen gedaan zijn, in april of mei van start kan gaan.

Verder wil Casa de la Alegría, in samenwerking met lokale organisaties, sociaal-maatschappelijke zelfredzaamheid stimuleren en in stand houden. Deze lokale organisaties bieden de kinderen de essentiële basis in de vorm van opvang, scholing en voedsel. Casa de la Alegría vult deze basis aan met tweedelijns psychologische hulpverlening die aandacht heeft voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

Er is het afgelopen jaar veel geïnvesteerd in de uitbreiding van een deskundig en goed team. Selectiecriteria werden aangescherpt en de sollicitatieprocedure is intensiever geworden. Communicatie en conflictbeheersing blijven belangrijke elementen voor docenten en trainers. De docenten krijgen meer zeggenschap over de invulling van de lessen. Naast de drie nieuwe docenten blijven ook de andere teamleden in Cochabamba werken aan meer kwaliteit.

3. Visie

Lokaal en duurzaam. Dat zijn voor Casa de la Alegría pijlers in haar werkwijze. Lokaal in de samenwerking met lokale instanties, aangepast aan de bestaande behoeften, en duurzaam omdat continuïteit van de begeleiding essentieel is voor het succes ervan.

De stichting biedt tweedelijns (psychologische) hulp in samenwerking met lokale instanties die op hun beurt de basishulp (voedsel, huisvesting en onderwijs) regelen. Daarbij wordt goed naar die organisaties geluisterd en ook naar de jongeren zelf: waar hebben zij behoefte aan? Europese inzichten en technieken, ontleend uit de creatieve therapie, worden aangepast aan de Boliviaanse situatie.

Doel is om kinderen en jongeren een helpende hand te reiken om hen vervolgens ook weer los te laten, waarbij ze dan met vertrouwen de toekomst in kunnen. Met hun verworven sociaal-emotionele vaardigheden en inzicht in eigen talenten kunnen ze voor zichzelf zorgen en voor een (toekomstig) gezin. Casa de la Alegría is een schakel in het geheel en jongeren kunnen voortbouwen op wat ze daar geleerd hebben.

Het team van Casa de la Alegría blijft zich inhoudelijk ontwikkelen. Vaktherapeuten uit Nederland helpen bij verdieping van de aanwezige kennis. De lesstof en programma's worden in samenwerking met lokale instanties en therapeuten vertaald naar de Boliviaanse praktijk. Met het oog op de kwetsbare doelgroep en de continuïteit die voor hen noodzakelijk is werken de tijdelijke Nederlandse coaches niet met de kinderen.

De docenten die werken met de kinderen en jongeren zijn uitsluitend Bolivianen. Zo draagt de stichting bij aan de werkgelegenheid in Cochabamba en aan de kennisoverdracht in Bolivia onder de Boliviaanse kinderen, jongeren en ouderen.

Uit oogpunt van duurzaamheid moet de stichting haar werkzaamheden kunnen voortzetten en is financiële onafhankelijkheid gewenst. Daarom was er in 2019 veel aandacht voor fondsenwerving, bijvoorbeeld via de *amigos* (vrienden), wat onze donateurs voor ons zijn.

4. Actie met missie

De missie van Casa de la Alegría is eraan bijdragen dat getraumatiseerde kinderen en jongeren een beter zelfbeeld verwerven en zicht krijgen op hun talenten. Daartoe zet de stichting creatieve therapieën in om kinderen en jongeren spelenderwijs te leren beter om te gaan met emoties zoals boosheid, angst en woede. Het gaat dan bijvoorbeeld om het krijgen van zelfvertrouwen, het leren van communicatie en assertiviteit en het begrijpen van identiteit. Het gaat vaak over heel gevoelige onderwerpen en trauma's die niet van vandaag op morgen zijn opgelost, zoals seksueel misbruik en alcoholmisbruik, daarom is vertrouwen binnen de groep en continuïteit van het docententeam van groot belang.

Vertrouwen in zichzelf en anderen

In 2019 werd er op diverse locaties emotieregulatietherapie en sociale vaardigheidstraining aangeboden. Ook de onderdelen 'omgaan met agressie' en 'omgaan met seksueel misbruik' kregen een vervolg. Dit zijn belangrijke onderdelen voor veel jonge mensen die te maken hebben (gehad) met agressie, seksueel misbruik en middelengebruik zoals drugs en alcohol. Vaak zijn dit dan ook jongeren die niet geleerd hebben hoe ze emoties op een constructieve manier kunnen uiten.

Bij Casa de la Alegría leren ze niet alleen zichzelf te uiten en hun emoties herkennen en beheersen, maar raken ze ook gewend aan samenwerken met anderen. Ze realiseren zich hoe belangrijk dat maatschappelijk gezien is. Ze leren van anderen bijvoorbeeld hun beurt af te wachten/te luisteren, hulp te vragen, te ontvangen of juist te geven en complimenten te ontvangen of te uiten. Ze leren over conflictbeheersing en over de omgang met feedback. In de groep neemt het vertrouwen geleidelijk toe door deel te nemen, te geven en te ontvangen en vooral door te delen. Vertrouwen in anderen is voor deze kinderen een thema waar veel tijd en zorg in moet worden geïnvesteerd. Dit is extra belangrijk omdat de kinderen in een later stadium met diepgaandere thematieken van traumaverwerking en talentontwikkeling aan de slag gaan.

Twee doorlopende doelstellingen in de stap naar zelfredzaamheid van de kinderen zijn bewustwording en (zelf)vertrouwen, zowel naar zichzelf als naar anderen. Bewustwording betekent hier dat het kind zichzelf en de ander in een context kan plaatsen, emoties kan (h)erkennen en hierop goed kan reageren. Het kind geeft de eigen grenzen op zowel psychisch als fysiek vlak aan en respecteert die van anderen. Deze vorm van bewustwording leidt tot meer zelfvertrouwen. Dat houdt in dat het kind voldoende op zichzelf kan staan om zelfstandig beslissingen te nemen en initiatief te tonen. Beide doelstellingen hebben als eindpunt zelfredzaamheid: het punt waarop Casa de la Alegría de jongeren weer loslaat op hun weg naar een duurzaam leven. De jongeren en kinderen in de groepen maken met deze grondige aanpak kleine stapjes vooruit naar een toekomst met perspectief.

Plan de campagne

Op twee locaties is gewerkt met kinderen die het slachtoffer zijn van mensenhandel. Ze werden bijvoorbeeld door hun ouders verkocht om te werken in bordelen. Net als andere getraumatiseerde kinderen met een pijnlijk verleden, heeft ook deze doelgroep baat bij een aanpak die tot in de kern komt. Casa de la Alegría leert hen dan bijvoorbeeld grenzen aan te geven en om te gaan met agressie. Bij meisjes is meestal een vorm van weerbaarheidstraining geschikt terwijl jongens vaker gebaat zijn bij agressiebeheersing.

Docenten en trainers moeten beschikken over expertise in creatieve therapie, maar ze moeten ook openstaan voor ervaringen, daarvan kunnen leren en vooral ook stevig in hun schoenen staan. Leren

is immers wederkerig. Deze inzichten zijn meegenomen in de selectieprocedure voor docenten in 2019.

Het thema 'seksueel misbruik' is helaas niet nieuw. Samen met huiselijk geweld vormt het een van de twee grootste maatschappelijke problemen in Bolivia. Er zijn vele kinderen, meisjes én jongens, die het slachtoffer zijn van seksueel grensoverschrijdend gedrag dat zich (uiteindelijk) openbaart in misbruik. Het is schrikbarend hoe hoog de percentages seksueel misbruikte kinderen en jongeren zijn.

Casa de la Alegría ontwikkelde in 2014 een programma in het omgaan met en verwerken van seksueel misbruik. Meisjes zijn soms volledig het contact met hun eigen lichaam kwijt en seks heeft dan nog maar weinig met liefde te maken. Het wordt zelfs geassocieerd met geweld en agressie. Vaak krijgen deze misbruikte meisjes op jonge leeftijd kinderen. Als er niets aan hun trauma's en leefomstandigheden wordt gedaan, is de kans groot dat ook hun nageslacht op een of andere wijze te maken krijgt met seksueel misbruik. Ook jongens kunnen slachtoffer worden van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Als ze een verwrongen beeld hebben van seks en de grenzen daarbij, bestaat de kans dat ze later zelf in de rol van misbruiker komen. Als meiden en jongens dat seksueel misbruik als normaal gaan beschouwen, blijven problemen voortbestaan. Casa de la Alegría doorbreekt die cyclus van huiselijk geweld en misbruik. Op een duurzame manier, dat wil zeggen dat ze zorgen dat misbruikte kinderen dat misbruik niet als de normale gang van zaken gaan zien.

Het programma wordt sinds 2014 aangeboden op verschillende locaties, waaronder een opvanghuis voor jongens die uit huis zijn geplaatst vanwege seksueel misbruik en een tehuis voor meisjes die uit de mensenhandel zijn gered. Op twee in 2017 gestarte locaties met slachtoffers van mensenhandel is gebleken hoe lang het duurt om (lichaams)bewustwording en een vertrouwensband op te bouwen. Er is veel geduld, liefde en tijd voor nodig om met hen de diepte in te kunnen gaan en waar nodig veilig over de traumatische gebeurtenissen te kunnen praten.

De methode die Casa de la Alegría heeft ontwikkeld, boekt goede resultaten. Hoewel het voor de kinderen en jongeren geen lineair proces is, maar eerder een golfbeweging met lichtpuntjes en af en schaduwzijden, zijn de uitkomsten op lange termijn gunstig. In 2019 is nog meer aandacht besteed aan kwaliteitsverbetering van de projecten, het vakgebied van creatieve therapie en de kennis van de (lokale) docenten en trainers.

Interne bijscholing

We werken in Cochabamba al zes jaar met Nederlandse vaktherapeuten. Creatieve therapie is een nog vrij onbekend vakgebied in Bolivia. Deze methode sluit echter goed aan bij de sociaal-emotionele problematieken waarmee veel kinderen en jongeren er te maken hebben. Wanneer iemand emoties niet herkent en deze niet onder woorden kan brengen, is creatieve expressie een goed alternatief. Met behulp van drama (theater/rollenspellen), muziek of handvaardigheid (tekenen en schilderen) leren de kinderen bij emoties zoals boosheid, angst en woede te komen. Pas als die emoties herkend worden, kun je eraan werken. Zo worden zonder allerlei diepgaande gesprekken met deze therapie de eerste stappen gezet naar traumaverwerking en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Een Nederlandse vaktherapeut en trainer/coach schoolt en coacht de Boliviaanse trainers en docenten. Zij leren tijdens coachingsdagen nieuwe methoden en technieken afkomstig uit de creatieve therapie. In wisselwerking worden de programma's van Casa de la Alegría aangepast aan de Boliviaanse realiteit en cultuur.

Omdat Boliviaanse docenten de trainingen geven, biedt Casa de la Alegría enerzijds werkgelegenheid maar wordt ook de continuïteit in het team veiliggesteld. Dat is gunstig is voor een veilige en stabiele vertrouwensband tussen de kinderen en de docenten. De therapeuten/coaches die een jaar in

Cochabamba verblijven om trainingen te geven, werken niet met de kinderen zelf omdat dat teveel onrust in het proces brengt.

Vanwege de continuïteit maar ook met het oog op de waarde die wordt gehecht aan verdieping en ontwikkeling, de frisse wind door Cochabamba, wordt er alleen samengewerkt met Nederlandse vrijwilligers/vaktherapeuten die bereid zijn zich minimaal vijf maanden te verbinden aan Casa de la Alegría. Na terugkomst in Nederland blijven vele vrijwilligers actief in het bestuur en delen ze hun praktijkkennis in beleidsvraagstukken, programma-ontwikkeling en organisatiestructuur.

5. Bestuur

Het bestuur van Casa de la Alegría bestaat uit vier leden:

Carolene Pessies, voorzitter
Sabine Seijerlin, secretaris
Karlijn Lessmann
Loulou Baudoin

Carolene Pessies studeerde creatieve therapie (specialisme muziek) aan Hogeschool Zuyd in Heerlen. Gedurende haar studie, tijdens een stage in een jeugdgevangenis, deed ze ervaring op met getraumatiseerde kinderen en jongeren met gedrags- en agressiestoornissen. Carolene studeerde in 2013 af als muziektherapeut. Hierna werkte ze op een school voor speciaal onderwijs aan dove en doofstomme kinderen in de leeftijd van 6 tot 8 jaar. Sinds 2015 is Carolene deel van het Casa de la Alegría-team. Ze begon haar werkzaamheden in Bolivia waar ze werd ingewerkt door vaktherapeut Karlijn Lessmann. Tot in 2016 verbleef Carolene in Cochabamba om docenten in hun werk te ondersteunen.

Sabine Seijerlin is vaktherapeut (specialisme dans). In 2013 heeft ze een aantal maanden in Cochabamba doorgebracht om haar ervaring en kennis te delen met Casa de la Alegría. Sabine is gediplomeerd Rots & Water-trainer, een methode die ook door de stichting wordt toegepast. Na haar terugkomst in Nederland is Sabine zich blijven inzetten voor Casa de la Alegría in bestuursfuncties. Ze draagt bij aan de monitoring van de implementatie van diverse programma's en documentatie over de behandeltrajecten van Casa de la Alegría. Samen met andere bestuursleden geeft ze advies en bereidt ze nieuwe vrijwilligers in Nederland voor op de Boliviaanse realiteit.

Karlijn Lessmann heeft sinds 2015 meerdere keren bij Casa de la Alegría in Bolivia gewerkt als vaktherapeut. Ze zit sinds 2018 in het bestuur. Tijdens het trainen van de docenten, het observeren van de lessen en het coördineren van het werk in Cochabamba, heeft ze haar hart verloren aan de stichting. Inmiddels helpt ze de stichting als adviseur/inhoudelijk bestuurslid creatieve therapie. "Wat vooral heel gaaf is om te zien, is hoe de kids gegroeid zijn", zei ze toen ze terugkwam in Bolivia. "Wat ben ik trots op het werk dat we doen!"

Loulou Baudoin is muziektherapeut en ze heeft in 2016 stagegelopen bij Casa de la Alegría voor een minor *International Sustainable Development Cooperation*. Ze schreef toen het *libro de metas* (doelenboek) en *libro de ejercicios* (oefeningenboek). In het eerste kun je lezen wat het inhoudt om therapeut te zijn in Bolivia en in het tweede staan 75 werkvormen beschreven. Ze heeft ook bij promotieactiviteiten geholpen en geeft, net als andere bestuursleden, inhoudelijk advies aan andere vrijwilligers.

6. Functies: verdeling van taken en verantwoordelijkheden

Naast het bestuur van de stichting zijn er verschillende uitvoerende functies. De functionarissen leggen op regelmatige basis verantwoording af aan het bestuur.

Uitvoerende functies Bolivia

Dagelijks bestuur: Laurie IJzerman

Trainer: Laurie IJzerman

Co-trainer: Walter Daniel Casazola Dávila

Coördinatoren: Laurie IJzerman en Miranda Knoeff

Docenten:

Walter Daniel Casazola Dávila en Guelly Eugenia Quiñones Escobar

Cinthia Guzmán, Vivian B. Maldonado Maldonado en Lizeth Rosales Barrientos

Observeester: Sarai Juliana Rey

Uitvoerende functies Nederland

Coördinator: Anne van der Velde

Penningmeester: Soersatie Devie (Sita) Bhagwandin

Vaktherapeuten: Carolene Pessies, Karlijn Lessmann, Loulou Baudoin en Sabine Seijerlin

Redacteurs: Carolien Jonker, Hilde Kema, Kim de Oude, Laurie IJzerman, Ton van den Born, Sem Lindeman, Annemieke Rian, Sophie van Denderen, Elmay Claassen en Ellen van der Linde

Websites en webmail: Carolien Jonker, Caroline Gevaert, Cédric Bulteel, Kim de Oude, Miranda Knoeff

Webshop: Lajla Kleine en Rob Rompa

Fondsen: Miranda Knoeff en Sabine Seijerlin

Promotie stichting (en Juntucha en Beyond South America): Elsewietske Bieber, Miranda Knoeff, Saar Ariel en Sanne Rooijackers

Montage/filmpjes: Sarai Rey

Vertalers: Angela Andrea Salinas, Carmen Monterroso Rivas, Areli Lizbeth Nuñez, Berta García - Landa, Héctor Cruz Rico, Jolijn Hoogwinkel, Montserrat Origel Moreno, Hilmar Zonneveld, Anne van der Velde, Anna Muniz, Noraini Schipper, Sem Lindeman, Natalia Solis, Christina Izquierdo, Maria Jose Lindado, Frances Morris, Sami Cameron Conoghue, Joris Vermeulen, Brigitte van de Pas, Pek Lan, Sophie van Denderen, Eveline Kersten, Emma Termeer, Ellen van der Linde, Tsjerk de Vries, Jori Jansen, Maryse Boonstra, Katharina Krusselmann, Carolene Pessies, Alex Hilt, Rob Eldink, Angelika Hilt-Hovel, Gabriela Ureta, Stevia Larissa Jamen, Cristina Martinez

De functies in Nederland zijn op vrijwillige basis en dienen voornamelijk als ondersteuning van de uitvoering in Bolivia en bij het werven van de benodigde fondsen. De werkzaamheden worden gebaseerd op het jaarlijks door het bestuur goedgekeurde Plan van Aanpak, waarin afspraken zijn opgenomen over planning, bereik, resultaten, budget en evaluatie. De vrijwilligers komen een aantal keer per jaar bijeen en leggen regelmatig verantwoording af aan de coördinatoren. Ook is er veel en goed onderling contact.

7. Interne ontwikkeling 2019

Meer diepgang in de lessen, kwaliteit en een betere communicatie, intern en extern: dat waren zaken die in 2019 veel aandacht kregen.

Er kwamen drie nieuwe docenten. Naast Walter Daniel Casazola Dávila en Guelly Eugenia Quiñones Escobar zijn Cinthia Guzmán, Vivian B. Maldonado Maldonado en Lizeth Rosales Barrientos toegetreden tot het docententeam. De criteria voor hun aanstelling zijn verscherpt en de selectieprocedure werd uitgebreid met een oefenweek. Walter, de docent met de meeste ervaring – hij is al vier jaar werkzaam bij de stichting - is in 2019 aangesteld als co-trainer.

Creatieve therapie

Groei en ontwikkeling blijven ook voor Casa de la Alegría essentieel. Enerzijds om te kunnen blijven zorgen dat kinderen en jongeren er opbloeien tot unieke, sociaalvaardige, zelfredzame mensen, maar anderzijds ook als organisatie. De stichting wil meegroeien met de dynamiek van de samenleving. Dat vraagt soms om herzien van bepaalde therapie- en lesstof en bijscholen van docenten. Zij krijgen tweemaal per week een training waarin ze methoden en technieken leren uit het vakgebied van de creatieve therapie. In Bolivia is dit vakgebied nog behoorlijk onbekend, maar de lokale docenten en therapeuten van de stichting zijn leergierig en maken graag kennis met nieuwe hulpvormen. Hoe kun je bijvoorbeeld de omgang met kinderen en jongeren die hechtingsproblematiek hebben, versoepelen?

Meer verantwoordelijkheid

Docenten hebben meer verantwoordelijkheid gekregen voor hun ontwikkeling. In acteurstrainingen leren ze zich nog beter in te leven in de doelgroep door hen op een natuurlijke manier na te doen. Situaties uit lessen worden nagespeeld zodat de docent verschillende interventies kan oefenen. Ze leren er ook concrete feedback te geven aan kinderen en jongeren, verder dan: 'dat heb je goed gedaan!' Wat zeg je wel en wat niet? Tijdens de lessen wordt de kinderen en jongeren dan als het ware een spiegel voorgehouden. De ontwikkeling van bijvoorbeeld sociaal-emotionele vaardigheden wordt zo bevorderd en er kan vervolgens aan de onderliggende problematiek worden gewerkt.

Slachtoffers mensenhandel

Casa de la Alegría is in 2019 verder gegaan op twee nieuwe locaties voor kinderen die slachtoffer waren van mensenhandel en seksueel misbruik. Walter Casazola, sinds 2016 therapeut bij Casa de la Alegría, heeft zich gespecialiseerd en verdiept in doeltreffende hulpverlening voor jonge meisjes. Met de start van deze specifieke groepen voor slachtoffers van mensenhandel is meer diepgang mogelijk in de behandeling. Creatieve therapie wordt met name ingezet voor het ontwikkelen van sociaal-emotionele vaardigheden en bewustwording van gevoelens en grenzen. Andere hulpvormen zijn specifiek toegespitst op het type trauma en de achterliggende problematieken van de kinderen en jongeren. Zowel jongens als meisjes die slachtoffer zijn van mensenhandel, ervaren vaak een verstoorde relatie met de eigen lichaamsbeleving en als gevolg heeft seks niets meer te maken met liefde.

Financiële zelfredzaamheid

Er is in 2019 tijd geïnvesteerd in fondsenwerving en financiële onafhankelijkheid. Talenschool Juntucha is als organisatie verder geprofessionaliseerd en fungeert op dit moment vooral als service van Beyond South America. Bemiddelingsorganisatie Beyond South America (BSA), sinds half 2017 een dochterorganisatie van Casa de la Alegría, heeft eveneens flink gewerkt aan promotie. De

website beyondsouthamerica.com is geactualiseerd en daarnaast zijn we actief op sociale media (onder andere Facebook en Instagram). Samenwerking met andere bemiddelingsorganisaties in Zuid-Amerika en met hogescholen en universiteiten in Nederland is opgepakt of voortgezet, met als doel een breder publiek te trekken en zo meer klanten te genereren.

De inzet van de vrijwilligers voor fondsen en donaties in 2019 was enorm. In december is mede dankzij een kerstactie 4500 euro gedoneerd. Eén fonds steunt de Casa bij de aankoop van een stuk grond en de bouw van een nieuwe talenschool. Naar verwachting begint de bouw zodra de voorbereidingen gedaan zijn in april of in mei 2020.

Het is de bedoeling dat in 2020 de lijn van verdieping wordt doorgezet. Financiële zelfredzaamheid en genereren van inkomsten uit dochterorganisaties Juntucha en Beyond South America blijft een aandachtspunt opdat Casa de la Alegría haar werk voort kan zetten.

8. Samenwerking

Lokale instanties in Bolivia regelen basisbehoeften van de kinderen en jongeren zoals opvang, voedsel en scholing. Casa de la Alegría biedt daarbovenop, zoals beschreven, psychische hulpverlening voor bepaalde doelgroepen. Dat gaat in goede samenwerking. Hieronder staan de belangrijkste partners.

Casa de la Amistad

Casa de la Amistad biedt dagopvang aan kinderen die in een gevangenis in de stad woonden. Door een wetswijziging is het sinds kort niet meer mogelijk voor kinderen om bij hun ouders te leven als die een gevangenisstraf uitzitten. Agressie en huiselijk geweld zijn thema's waar deze kinderen veel mee te maken hebben (gehad). Deze onderwerpen zijn daarom ook belangrijk in onze lessen. We werken inmiddels al zo'n drie jaar samen met Casa de la Amistad en hebben twee stabiele groepen waarin we goede resultaten behalen. We werken met deze kinderen aan traumaverwerking en talentontwikkeling: vaardigheden waarmee de kinderen verder kunnen komen in hun leven.

Villa Esperanza

In 2015 zijn we op de Villa Esperanza-locatie, vergelijkbaar met een SOS-kinderdorp, gestart. In deze 'wijk' staan verschillende huizen waarin per huis zo'n tien kinderen met hun begeleider wonen. De doelgroep bestaat uit kinderen met heftige verledens die voornamelijk problemen hebben met hechting en vertrouwen. Er wordt in Villa Esperanza gewerkt met twee groepen van twaalf kinderen in de leeftijd van 8 tot 10 jaar. De derde groep bestaat uit oudere kinderen en jongeren, tussen de 12 en 16 jaar.

Sipe Sipe

Sipe Sipe is de naam van een dorp buiten Cochabamba. Casa de la Alegría werkt hier samen met een opvanghuis speciaal voor jongens die uit huis zijn geplaatst na (seksueel) misbruik. Het samenwerkingsverband met de stichting bestaat sinds december 2014. Er zijn twee groepen voor jonge jongens in de leeftijd van 8 tot 10 jaar. En er is een groep voor jongens van 12 tot 14 jaar. Naarmate jongens ouder zijn, worden de problemen waarmee ze kampen complexer. Daarom zijn er twee docenten die de laatste groep begeleiden. Nadruk ligt er op het opbouwen van vertrouwen. De afgelopen vier jaren heeft de stichting flinke stappen kunnen zetten. Niet alleen samenwerking onderling is verbeterd, ook kunnen de jongens zich steeds beter concentreren. Hierdoor kan er meer de diepte in worden gegaan.

Cube

Casa de la Alegría is werkzaam in Cube (Cube staat voor *Centro Una Brisa de Esperanza*: vrijvertaald Centrum Een Sprankje Hoop) waar kinderen die seksueel misbruikt zijn, dagopvang krijgen. Meestal komen ze hier nadat ze vanuit andere instellingen weer thuisgeplaatst zijn. De stichting begeleidt er twee groepen van twaalf meiden per groep. De groepsleden zijn allemaal in de leeftijd van 7 tot en met 12 jaar oud.

Córazon Alegre

Córazon Alegre is een 'safe house' voor uit mensenhandel ontsnapte meisjes van 12 tot 17 jaar. De eerste hulp aan deze meisjes bestaat uit opvang, rust, leren ontspannen en behandelen van bepaalde lichamelijke en psychische klachten (zoals borderline, depressie, PTSS). De samenwerking tussen deze locatie en Casa de la Alegría bestaat sinds 2017. Voor de veiligheid van deze nog steeds

door grote mensenhandelorganisaties bedreigde kinderen zijn de namen van de organisaties veranderd.

Libertad y revivir

Casa de la Alegría startte in 2017 in Libertad y revivir (vrijheid en herleven), een centrum waar eerste opvang en hulp wordt geboden en ook de mogelijkheid bestaat om een langere periode te verblijven. In het centrum wonen meisjes die in de prostitutie zijn beland na te zijn verhandeld. Ze zijn 6 tot 17 jaar. Hun juridische proces afwachtend zijn ze onder basisbehandeling van sociaal werkers, psychologen en ons team. Stichting Casa de la Alegría werkt nauw samen met de therapeuten van Libertad y revivir. Maatschappelijk bewustzijn, zelf- en lichaamsbewustzijn en traumaverwerking zijn er van groot belang.

Estrellas de la calle

Estrellas de la calle is een veilige haven voor arme gezinnen en hun kinderen. Het biedt dagopvang, een warme lunch, helpt de kinderen met hun huiswerk en nog meer. Bijna alle kinderen die hier komen moeten hun gezin ondersteunen door op straat te werken en voor hun jongere broers en zussen te zorgen. Ze dragen de verantwoordelijkheid van volwassenen. Ze hebben geweld ervaren en komen vaak op jonge leeftijd in aanraking met drugs en alcohol. Onze leraren werken aan het creëren van kritisch bewustzijn, maar ook aan het stellen van grenzen. Om zichzelf veilig op straat te houden hebben de kinderen beide nodig.

Overige werkverbanden

Er worden sinds 2017 tía's (opvangmoeders) opgeleid die binnen diverse tehuizen de rol op zich nemen van vervangmoeder. De stichting leert hen inzicht te krijgen in de kinderen en ook een goede omgang. De hoop is dat tía's kwetsbare en getraumatiseerde jonge mensen een veilige plek kunnen bieden.

9. Juntucha en Beyond South America

De promotiewerkzaamheden voor dochterorganisaties Juntucha en Beyond South America (BSA) hebben ook in 2019 niet stilgestaan.

De docenten van talenschool Juntucha pogen in een prettige omgeving te zorgen dat cursisten zo snel mogelijk zelfredzaam worden in het Spaans, opdat de (vrijwilligerswerk)ervaring in Bolivia een mooie ervaring wordt. De talenschool heeft meer bekendheid en mooie recensies en ervaringsverhalen gekregen. Er komt een nieuw gebouw voor de talenschool. Met de steun van een fonds is er grond aangekocht. De verwachting is dat de bouw zodra alle voorbereidingen gedaan zijn, in april of mei van start kan gaan.

Beyond South America, een dochterorganisatie van Casa de la Alegría dat bemiddelt voor stage of vrijwilligerswerk bij lokale werkgevers, werkt in en buiten Bolivia. Er zijn agenten in Brazilië, Ecuador en Guatemala. BSA begeleidt ook in het vinden van een passende verblijfplaats bij een lokale familie, biedt citytours aan en tevens een 24-uursservice voor als er problemen zijn of iemand ziek wordt. Ook coaching en begeleiding tijdens het verblijf in Zuid-Amerika is inbegrepen. BSA is het bewijs dat persoonlijke aandacht kan bijdragen aan collectief succes.

10. Fondsenwervingsactiviteiten

In Nederland wordt via verschillende kanalen gewerkt aan fondsenwerving. Dit is belangrijk om de stichting te kunnen voortzetten, de kinderen en jongeren in Cochabamba te blijven helpen en Boliviaanse docenten aan te stellen.

Een deel van ons budget komt van donaties van particulieren en een deel komt van zakelijke of kerkelijke organisaties. In de nasleep van de economische crisis was het vaak moeilijk om fondsen te werven.

Een deel van de inkomsten komt uit de in 2013 gestarte webshop waarin we Boliviaanse souvenirartikelen verkopen. Ook talenschool Juntucha, bemiddelingsorganisatie Beyond South America en de tía-training dragen bij aan meer financiële onafhankelijkheid. Dankzij financiële onafhankelijkheid kunnen we ons nog beter op de inhoud richten.

Laurie IJzerman, oprichter en coördinator van de stichting in Bolivia, is in 2019 naar Nederland gekomen om zich ook zelf in te zetten voor de fondsenwerving. In 2019 is, mede dankzij de inzet van de vrijwilligers, een stijgende lijn te zien in de fondsen en donaties. Zo hebben we via het Amigo-programma, een interne ledenwerving voor Casa de la Alegría waarbij particulieren maandelijks 9 euro storten, in 2019 7.000 euro opgehaald. Er was zelfs een zangbenefiet, georganiseerd door Charo Duran, dat 1.500 euro opbracht. In december is mede dankzij een kerstactie 4.500 euro gedoneerd. En één fonds steunt Casa de la Alegría bij de aankoop van een stuk grond en de bouw van een nieuwe talenschool. Daar zijn we heel blij mee.

11. Visie op 2020

Het afgelopen jaar heeft Casa de la Alegría stappen gezet. Ook in 2020 willen we werken aan meer diepgang in onze therapeutische cursussen. Programma's worden aangepast aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren. We willen de stijgende lijn in fondsenwerving graag voortzetten en ook de dochterorganisaties Juntucha en Beyond South America promoten.

Casa de la Alegría wil verder bouwen met haar medewerkers en hun kennis om getraumatiseerde kinderen een goede basis voor hun leven te geven, met name door het aanleren van sociaal-emotionele vaardigheden, het aanpakken van traumaverwerking en het versterken van talentontwikkeling.

Scholing docenten en trainers

Scholing van docenten en trainers blijft belangrijk. Zij groeien immers met de kinderen en jongeren mee en zien ook waar ze tegenaan lopen. De onderwerpen en inzichten die coach en trainer Estrid Riemersma in 2018 Laurie IJzerman aanreikte, blijven aandacht krijgen in 2020. Dan gaat het bijvoorbeeld om conflictbeheersing, communicatie en kennisoverdracht.

In 2020 wordt er verder gewerkt met de nieuwe docenten, hun gewenning aan de methodes van Casa de la Alegría en de uitvoering of eventuele aanpassing van de therapie op de verschillende locaties.

Ook de acteurstrainingen gaan door. Deze trainingen geven docenten bijvoorbeeld praktische handvatten om therapeutische interventies te gebruiken en in te grijpen op het juiste moment. Het gebruik van constructieve feedback zal het leerproces van zowel kind als docent in een stroomversnelling brengen.

Continuïteit en duurzaamheid

Voor getraumatiseerde kinderen en jongeren, de doelgroep van Casa de la Alegría, is continuïteit van hulpverlening zeer gewenst. Vertrouwen opbouwen kost tijd, beleid en geduld. Daar zullen we in 2020 verder aan werken.

Het tía-project in de opvanghuizen krijgt vervolg. De tía's (vervangmoeders in opvanghuizen) zullen verder worden opgeleid zodat ze nog beter op de behoeften van de kinderen en jongeren kunnen inspelen.

We gaan verder met de groepen van slachtoffers van mensenhandel en de seksueel misbruikte kinderen en jongeren. Er is hierin langzamerhand meer expertise en we willen die expertise bij docenten en trainers ook overbrengen naar andere docenten.

Verder gaat Casa de la Alegría door in het dankbare werk dat we doen. We zien zo langzamerhand wat we kunnen betekenen voor die kinderen en jongeren. Ze kunnen ontsnappen uit een omgeving van misbruik en geweld, ze krijgen vertrouwen in zichzelf en hun toekomst en ze kunnen gaan werken aan betere relaties met anderen en een rol in de maatschappij. Dat belangrijke werk zullen we ook in 2020 voortzetten.

12. Financieel jaarverslag

Financieel jaarverslag 2019		Overzicht van inkomsten en uitgaven 2019	
Baten	2019	Lasten	2019
Periodieke donaties Nederland	540,00	Cursus 'creatieve therapie'	11.728,00
Donaties (eenmalig) Nederland	3.843,13	Reis- en verblijfkosten	8.421,22
Donaties amigos	5.720,00	Materiaal	3.981,00
Donaties fondsen en instellingen	81.960,09	ICT	5.821,00
Donaties niet Nederland	430,00	Marketing en communicatie	7.639,00
Donaties Juntucha	1.530,00	Administratieve kosten	1.321,00
Donaties Beyond South America	1.650,00	Projectmanagement	21.404,00
Opbrengsten festival en benefieten	5.748,58		
Spaanse les	3.009,50		
Rente	0,01		
Totale opbrengsten	104.431,31	Totale kosten	60.315,22
Resultaat lopend jaar	44.116,09		

Balans Casa de la Alegria per 31 december 2019			
	2019		2018
Liquide middelen			
SNS lopende rekening	58.521,68		7.641,09
SNS spaarrekening	1.711,53		11,52
Totaal		60.233,21	7.652,61

Inkomsten

De meeste inkomsten in 2019 komen uit donaties. Het gaat dan om particuliere en institutionele donaties, waarvan het grootste deel van het budget dit jaar van institutionele donaties afkomstig was. Belangrijk om te noemen is de donatie van 50.000 euro, van een anoniem fonds, die het beeld van de zogenaamde winst hier vertekent. Het gaat om een geormerkte donatie met als specifieke doeleinden de aankoop van een stuk grond en de bouw van een eigen pand voor de talenschool en een vrijwilligershuis. Met deze ontwikkelingen willen we meer financiële zelfstandigheid en duurzaamheid voor de stichting creëren middels een grotere inkomstenflow voor de talenschool en het nog op te richten vrijwilligershuis. Deze 50.000 euro is dus gereserveerd voor de bouw en kan niet als winst voor de stichting geïnterpreteerd worden.

We hebben in 2019 zowel in Nederland, het buitenland als in Bolivia verschillende activiteiten uitgevoerd. Een belangrijk project is het Amigo-project dat in 2017 is opgezet. We vragen aan vijftig particulieren een maandelijks donatie van negen euro waarmee een project in Bolivia kan worden gefinancierd. Dit project loopt erg goed en draagt bij aan de duurzaamheid van de stichting.

In Bolivia zijn we verder gegaan met de ontwikkeling en professionalisering van talenschool Juntucha en bemiddelingsbureau voor vrijwilligerswerk en stages, Beyond South America. Verwacht wordt dat in de komende jaren de inkomsten uit deze organisaties zal groeien. Er zijn verschillende acties geweest om geld op te halen voor de stichting, zoals een zangbenefiet en een kerstactie in december 2019. Deze laatste heeft het mooie bedrag van 4.500 euro opgeleverd.

Uitgaven

Casa de la Alegría geeft cursussen op verschillende locaties in Cochabamba aan kansarme kinderen en jongeren. Daar, in Bolivia, werden de meeste uitgaven gedaan. In 2019 is de waarde van de boliviano ten opzichte van de euro gedaald, dit heeft invloed gehad op de uiteindelijke kosten.

Er zijn dit jaar nieuwe materialen gekocht. Dat zijn bijvoorbeeld maskers, poppen, theaterattributen, sportmaterialen, tekenmaterialen en spelletjes. Daarnaast zijn er boeken aangeschaft om verdieping te zoeken in bepaalde thema's, zoals de veranderingen in het lichaam en gedrag tijdens de pubertijd en seksuele voorlichting. De kostenpost projectmanagement is onze hoogste uitgavenpost. Hieronder vallen onder andere de volgende kosten: workshopkosten, onkostenvergoedingen en eten en drinken voor de kinderen (bijvoorbeeld de verwennerijen op een 'día special' en tussendoortjes). Onder workshopkosten vallen onder andere de huur van de workshoplocaties en workshops van externe trainers. Ook de cursussen aan de tía's vallen onder deze post. De opvanghuizen kunnen alleen blijven bestaan door ontvangst van giften. De opvanghuizen hebben niet of nauwelijks de middelen om onze gemaakte kosten te vergoeden. Dit is de reden dat de kostenpost projectmanagement onze hoogste uitgavenpost is.

Zoals jullie gelezen hebben worden de docenten wekelijks getraind (10 uur per week (trainingen zelf en coaching)). De kostenpost 'Cursus "creatieve therapie"' is dan ook onderverdeeld in onder andere de trainingskosten en de kosten van de trainingslocatie. In 2019 is onze docentengroep gegroeid naar vijf docenten.

Daarnaast hebben wij dit jaar ons bemiddelingsbureau Beyond South America en onze talenschool Juntucha geprofessionaliseerd. De uitgaven voor de professionalisering zijn geplaatst onder marketing/communicatie, ICT en administratiekosten.

De kosten die in Nederland werden gemaakt (zo'n 2 procent), betroffen onder meer reguliere bankkosten en kosten van lidmaatschappen. In Nederland draait Casa de la Alegría op vrijwilligers. De productiekosten van nieuwsbrieven, flyers, presentaties en dergelijke worden daardoor tot een minimum beperkt. Overhead- en/of managementkosten zijn er niet. Het management in Cochabamba is in handen van de oprichtster en coördinator van de stichting. Zij ontvangt een maandelijkse onkostenvergoeding. Casa de la Alegría voldoet ook dit jaar aan de ANBI- en CBF-criteria.